



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **L. K.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Pod Kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2017, č. j. 493/2017-160-SPR/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 10. 2021, č. j. 1 A 115/2017 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 30. 11. 2016, č. j. MHMP 2142191/2016/Dvo (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl stěžovatel shledán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Toho se měl žalobce dopustit tím, že jako provozovatel motorového vozidla v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby dne 21. 4. 2016 kolem 16:12 hodin v Praze 9, na křižovatce ulic Průmyslová a Kbelská při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Protiprávní jednání mělo spočívat v průjezdu křižovatkou v momentě, kdy na tříbarevné světelné soustavě svítilo červené světlo.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž namítl zejména vady výroku, absenci úvah o zavinění a zákonného vymezení deliktu, jehož znaky žalobcovo jednání mělo naplnit, absenci definice automatizovaného technického prostředku bez obsluhy, nedostatečné identifikace doby spáchání přestupku. Z rozhodnutí správních orgánů nevyplývá, jaká konkrétní právní povinnost byla porušena, když je v nich konstatováno pouze porušení § 10 odst. 3 silničního zákona, které však obsahuje právní normu s blanketní dispozicí. Ve výroku rozhodnutí absentuje odkaz na právní ustanovení, jehož porušením byla porušena obecná právní povinnost formulovaná v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu. Správní orgány dále pochybily, pokud nepřihlédly k možnosti mimořádného snížení sankce dle § 44 zákona o odpovědnosti za přestupky.

[3] V podání ze dne 2. 9. 2018, jež bylo městskému soudu doručeno dne 14. 9. 2018, žalobce s odkazem na rozsudek NSS ze dne 7. 6. 2018, č. j. 10 As 15/2018 - 36, namítl, že důkaz o přestupku žalobce byl získán nezákonně, neboť kamerový systém byl provozován v rozporu s § 24b odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. V replice ze dne 8. 1. 2020 žalobce upozornil, že námitku nezákonného pořízení záznamu o průjezdu křižovatkou na červenou je možno s odkazem na rozsudek NSS ze dne 10. 4. 2019, č. j. 2 As 234/2018 - 36, uplatnit i po koncentraci řízení.

[4] Městský soud v Praze shora nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. K tvrzené absenci definice automatizovaného technického prostředku městský soud uvedl, že žádný právní předpis nedefinuje, co se rozumí automatem ve smyslu § 125f odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu. Jedná se především o technické prostředky trvale nainstalované a zpravidla pevně zabudované na určitém místě, které nevyžadují přítomnost obsluhujícího personálu. V posuzovaném případě došlo k zaznamenání nezastavení předmětného vozidla na signál červeného světla „Stůj“ automatizovaným technickým prostředkem, což vyplývá mimo jiné z fotodokumentace kamerového systému s popisem přestupku a okamžiku jeho spáchání. Otázkou naplnění materiální stránky správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se správní orgán nebyl oprávněn zabývat; postačuje naplnění formálních znaků správního deliktu. Tento přístup není v rozporu s ústavním pořádkem, jak potvrdil Ústavní soud v nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16. K námitce délky legisvakantní lhůty zákona č. 183/2017 Sb., jímž byl do § 125f zákona o silničním provozu doplněn třetí odstavce, podle něhož *ke odpovědnosti fyzické osoby za přestupek podle odstavce 1 se nevyžaduje zavinění*, městský soud odkázal na rozsudek NSS č. j. 9 As 220/2018 - 70; úvahy žalobce o aplikaci retroaktivity *in mitius* v rozsahu „zachování“ zavinění jako znaku deliktu provozovatele nejsou správné.

[5] Není důvodná ani námitka žalobce, že nemohl být potrestán, neboť skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla ke dni právní moci rozhodnutí žalovaného neexistovala. Porovnáním znění skutkových podstat obsažených v zákoně o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 6. 2017, a v pozdějším znění je zřejmé, že jednání žalobce zůstalo z pohledu správního práva jednáním trestným, pouze došlo ke zjednodušení právní úpravy správního trestání a k úpravě pojmosloví. Rovněž druh a výměra správního trestu obsažené v současném znění § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu zůstaly zachovány ve stejném druhu a výměře jako sankce podle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 6. 2017, a proto se v projednávané věci použije dosavadní právní úprava. Žalobce byl shledán vinným ze spáchání správního deliktu provozovatele vozidla, nikoli přestupku. V takovém případě probíhalo správní řízení podle správního řádu, nikoli dle zákona o přestupcích. Možnost mimořádného snížení sankce podle § 44 zákona o odpovědnosti za přestupky tak byla vyloučena. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně je patrné, jakou zákonem stanovenou povinností porušil

pokračování

řidič vozidla provozovaného žalobcem, absentuje však konkrétní identifikace zákonem stanovené povinnosti, zde § 70 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu. Nelze však přehlédnout, že dané ustanovení obsahuje výzva správního orgánu I. stupně ze dne 17. 6. 2016, žalobce tak byl ve správním řízení informován o zákonném vymezení jím porušené povinnosti. Pokud z povahy věci je subsumpce právní úpravy zjevná (zde z popisu protiprávního jednání v rozhodnutí) a je dán předpoklad určité aktivní znalosti příslušného zákona účastníkem (zákaz jízdy na červenou je vštěpován dětem již od prvotní způsobilosti jízdy na čemkoliv), nelze takovou vadu považovat za natolik intenzivní, aby vedla ke zrušení rozhodnutí soudem. Smyslem požadavku na dostatečnou specifikaci deliktu ve výroku rozhodnutí je, aby sankcionované jednání nebylo zaměnitelné s jednáním jiným a aby bylo najisto postaveno, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen. Z rozhodnutí správních orgánů je zřejmé, jaký přestupek byl popsáným jednáním spáchán. Že se jednalo o delikt dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o silničním provozu, je uvedeno v odůvodnění rozhodnutí žalovaného. Vytýkaný nedostatek je proto možné překlenout interpretací rozhodnutí. Žalobci byla uložena pokuta v minimální možné zákonné výši, v důsledku čehož výši sankce nebylo nutné podrobněji odůvodňovat, neboť nebylo možné uložit sankci nižší.

[6] Přípustností rozšíření žaloby o argumentaci vyplývající z rozsudku NSS sp. zn. 10 As 15/2018 se zabýval tentýž soud v rozsudku sp. zn. 2 As 234/2018, kdy dovedl prolomení koncentrační zásady pro zásadní nepředvídatelný judikatorní obrat, přičemž konstatoval, že odůvodnění rozsudku sp. zn. 10 As 15/2018 bylo zveřejněno na webových stránkách NSS dne 13. 6. 2018. Nepředvídatelný judikatorní obrat prolamuje zásadu koncentrace, nový žalobní bod opírající se o novou zásadní judikaturu lze účinně uplatnit pouze ve lhůtě k podání žaloby, která nově počíná běžet okamžikem zveřejnění informace o nové judikatuře. V dané věci žalobce byl oprávněn uplatnit nový žalobní bod do 2 měsíců od zveřejnění rozsudku sp. zn. 10 As 15/2018, tedy do 13. 8. 2018. Žalobce však takto učinil až 14. 9. 2018, tedy po lhůtě dle § 72 odst. 1 s. ř. s. Nové tvrzení o nezákonnosti získaného záznamu o jízdě vozidla navzdory světelnému signálu „Stůj!“ je novotou, která byla uplatněna po zákonné lhůtě, proto soud není oprávněn k ní přihlédnout při posuzování důvodnosti žaloby. Na základě toho soud k této námitce nepřihlédl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Krajský soud byl povinen k vadě spočívající ve zjištění přestupku orgánem, který k tomu nebyl oprávněn, přihlédnout z úřední povinnosti, tedy dokonce i v případě, že by stěžovatel tuto námitku nevzněs. Proto nemohlo mít její podle krajského soudu opožděné vznesení důsledek spočívající v jejím nezohlednění. Pokud NSS v rozsudku ze dne 10. 4. 2019, č. j. 2 As 234/2018 - 36, zaujal postoj, že je přípustné danou námitku za obdobných okolností vznést až v kasační stížnosti, a zároveň uvedl, že krajský soud byl povinen k závěrům rozsudku NSS ze dne 7. 6. 2018, č. j. 10 As 15/2018 - 36, přihlédnout z úřední povinnosti, neboť jde o hmotněprávní úpravu deliktů odpovědnosti, pak tím spíše byl stěžovatel oprávněn vznést danou námitku v průběhu řízení o žalobě, bez ohledu na datum zveřejnění rozsudku NSS, který tuto hmotněprávní úpravu odpovědnosti vyložil. Jednalo-li se o vadu spočívající v tom, že jednání, jež bylo rozhodnutím postiženo, není vůbec trestné, musí soud k takové vadě přihlížet *ex officio*. Pokud tedy na tuto vadu upozornil žalobce v průběhu soudního řízení, tím spíše k ní byl soud povinen přihlédnout, přičemž nemohlo mít žádný vliv, že tato námitka byla uplatněna až po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Krajský soud měl napadené rozhodnutí zrušit, neboť trestnost jednání nebyla vůbec dána,

kdy ke zjištění přestupku došlo postupem obecní policie *ultra vires*, tj. neexistoval žádný podklad k trestání stěžovatele. Stěžovatel upozornil, že na závěry rozsudku kasačního soudu sp. zn. 10 As 15/2018 a související nezákonnost trestání stěžovatele upozornil žalovaného podáním ze dne 16. 7. 2018 (podnět k provedení přezkumného řízení), bylo tak na vůli žalovaného namísto soudního vyřízení věci uznáním judikatury NSS věc vyřídit. Žalovaný se však raději soudil, ač nejpozději dne 16. 7. 2018 mu bylo známo, že stěžovatel byl potrestán neoprávněně.

[8] Závěrem vyjádřil stěžovatel nesouhlas s vyvěšením osobních údajů ohledně jeho osoby a osoby právního zástupce na webových stránkách Nejvyššího správního soudu.

[9] Žalovaný se ve vyjádření plně ztotožnil se závěry napadeného rozsudku.

III. Posouzení kasační stížnosti

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v daném případě se jedná o posouzení otázky, zda krajský soud postupoval správně, pokud nepřihlédl k námitce stěžovatele poukazující na závěry rozsudku NSS ze dne 7. 6. 2018, č. j. 10 As 15/2018 - 36. Je nutno zejména posoudit, zda měl krajský soud přihlédnout k námitce poukazující na citovaný rozsudek kasačního soudu, i přesto, že byla tato učiněna po lhůtě pro podání žaloby [§ 72 odst. 1 s. ř. s.]. Mezi účastníky je nesporné, že ve lhůtě pro podání žaloby stěžovatel tento žalobní bod vůbec neuplatnil, a učinil tak zcela nově až v podání ze dne 14. 9. 2018.

[13] Nejvyšší správní soud v právě citovaném rozsudku č. j. 10 As 15/2018 - 36 konstatoval, že „*obecní policie v roce 2015 vůbec nemohla projednat přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o silničním provozu* [dle něž přestupce v rozporu s § 4 písm. b) a c) téhož zákona nezastaví vozidlo na signál, který mu přikazuje zastavit vozidlo nebo na pokyn „Stůj“ daný při řízení nebo usměrňování provozu na pozemních komunikacích anebo při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích osobou k tomu oprávněnou]. (...) *Projednat přestupky spočívající v porušení povinnosti zastavit vozidlo na signál, který přikazuje zastavit vozidlo, bylo zcela mimo působnost obecní policie. Základním účelem Systému monitorování průjezdů přes křižovatku na červenou RedCon je, jak již plyne z jeho názvu, monitorování průjezdu vozidel přes křižovatku na červenou. V nynějším případě byla detekce vozidel projíždějících na červenou jedinou funkcí systému. Jinou funkci systém neplnil. (...) [s]ystém RedCon nic neměří, pouze monitoruje průjezd křižovatkou a v případě průjezdu na červenou toto zaznamenává. Jiná data než data splňující podmínky průjezdu na červenou zařízení neukládá (...). Protože přestupky spočívající v jízdě na červenou byly v roce 2015 zcela mimo působnost obecní policie [§ 2 písm. d) zákona o obecní policii ve spojení s dalšími ustanoveními téhož nebo zvláštních zákonů], nemohla obecní policie ani zřídit a provozovat takovýto monitorovací systém. Ve smyslu § 24b odst. 1 zákona o obecní policii totiž nebyl a nemohl být potřebný pro plnění úkolů obecní policie. Důkazy z takovéhoho systému vzešlé jsou tedy nezákonné a procesně nepoužitelné (srov. příměreně již v bodě [10] cit. rozsudek 1 As 12/2008). NSS podotýká, že jiná by byla situace tehdy, pokud by kamerový systém sloužil k plnění zákonných úkolů obecní policie*

pokračování

(např. monitorovací systém sloužící primárně ke zjišťování dopravních přestupků v rámci působnosti obecní policie, event. sloužící k dohledu nad místními záležitostmi veřejného pořádku), strážníci by však na něm objevili určitý přestupek, který by byl mimo působnost obecní policie. Takovýto důkaz vzešlý z legálně provozovaného kamerového systému by samozřejmě byl procesně použitelný, obecní policie by jej měla oznámit ke projednání přestupku příslušnému správnímu orgánu. (...) [K]amerový systém byl provozován dle tvrzení stěžovatele obecní policií, ovšem zcela mimo její zákonem zakotvenou působnost. Užití takovéhoho důkazu proto nelze tolerovat, neboť jinak by byly zásadním způsobem zpochybněny ústavní principy čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 Listiny. NSS poznamenává, že počínaje 1. 7. 2017 byl zákon o silničním provozu novelizován (část sto druhá, čl. CIII zákona č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích). Nový § 124 odst. 11 zákona o silničním provozu rozšířil působnost obecní policie i na přestupky podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 5 zákona o silničním provozu. Za stávající právní situace by tedy byl závěr NSS odlišný. V roce 2015 však obecní policie nemohla zřídít kamerový systém, jehož jediným či hlavním cílem byl monitoring příjezdu vozidel křižovatkou a zjišťování přestupků spáchaných porušením povinnosti řidiče zastavit vozidlo 'na červenou'. Vykročila by tak zcela mimo svou zákonem vymezenou působnost“ (podtržení doplněno).

[14] Z rozsudku kasačního soudu č. j. 10 As 15/2018 - 36 tedy ve stručnosti vyplývá, že o zákonně získaný a použitelný důkaz by se jednalo, kdyby při jiné obecní policií zákonem dovolené činnosti byl zároveň zjištěn přestupek jízdy na červenou. Například pokud by strážník obecní policie při řešení přestupku překročení povolené rychlosti zachyceného na kamerovém záznamu mimo jiné zjistil, že řidič vozidla, které překročilo nejvyšší povolenou rychlost, nadto v křižovatce nezastavil na signál červeného světla (srov. také rozsudek NSS ze dne 3. 6. 2020, č. j. 1 As 70/2019 - 22).

[15] Ze soudního spisu vyplývá, že stěžovatel v podání doručeném městskému soudu do datové schránky dne 14. 9. 2018 uplatnil námitku aplikovatelnosti výše nastíněných závěrů rozsudku č. j. 10 As 15/2018 - 36 na jeho případ. Lhůta pro podání žaloby, resp. pro její doplnění přitom v posuzovaném případě uplynula dne 4. 10. 2017. Předmětná námitka tedy byla uplatněna opožděně. Citovaný rozsudek zdejšího soudu byl vydán až dne 7. 6. 2018, přičemž na webových stránkách Nejvyššího správního soudu byl zveřejněn dne 13. 6. 2018. Otázka prolomení koncentrační zásady ve vztahu k opožděně podané námitce odkazující na závěry rozsudku kasačního soudu č. j. 10 As 15/2018 - 36 byla přitom s ohledem na řízení o kasační stížnosti řešena již v rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. 4. 2019, č. j. 2 As 234/2018 - 36, jak uvádí stěžovatel. Nejvyšší správní soud zde vyslovil, že „[p]rávní názor, o němž se stěžovatelka v kasační stížnosti opírá, totiž zaujal zdejší soud až v rozsudku ze dne 7. 6. 2018, č. j. 10 As 15/2018 - 36, přičemž jeho odůvodnění bylo zveřejněno dne 13. 6. 2018; žaloba proti napadenému rozhodnutí však byla podána již 17. 3. 2016, krajský soud pak rozhodl dne 26. 6. 2018. Nejvyšší správní soud má za to, že právní názor jím zaujatý v odkazovaném rozsudku je zcela zásadní a vzhledem k tehdejší praxi taktéž přelomový, což sbledává jedním z důvodů pro výjimku z koncentrační zásady; pakliže by totiž tento závěr byl znám v době před podáním žaloby proti napadenému rozhodnutí, je velmi pravděpodobné, že by jím stěžovatelka argumentovala. Nadto Nejvyšší správní soud konstatuje, že nezoblednění odkazovaného rozsudku krajským soudem (jakkoli jeho odůvodnění bylo zveřejněno pouhých 9 dní před vynesením napadeného rozsudku) považuje též za vadu řízení před krajským soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], což je důvod, k němuž je povinen přiblížit ex officio [§ 109 odst. 4 s. ř. s.]. V řízení o kasační stížnosti totiž Nejvyšší správní soud musí přiblížnout též „k vadě řízení před krajským soudem spočívající v tom, že krajský soud při posuzování zákonnosti napadeného správního rozhodnutí, jímž byla žalobci uložena sankce za správní delikt, nepřiblížil k hmotněprávní úpravě deliktní odpovědnosti platné a účinné v době rozhodování soudem, která je pro pachatele příznivější [rozsudek NSS ze dne 13. 7. 2008, sp. zn. 2 As 9/2008, č. 1684/2008 Sb. NSS]. (...) Obdobně správní soud při přezkumu rozhodnutí ve věci

správního deliktu vždy z úřední povinnosti přibližně ke skutečnosti, že trestnost jednání, jež bylo postiženo, nebyla dána [rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2012, sp. zn. 7 As 59/2012]” (Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: Soudní řád správní - online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016)“.

[16] Nejvyšší správní soud má ovšem za to, že právě vyslovený názor druhého senátu byl částečně překonán, a to usnesením rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 18. 2. 2020, čj. 10 As 156/2018 - 110, č. 4007/2020 Sb. NSS, ve věci *OHK Ústí nad Labem*. V něm rozšířený senát vyslovil závěr, že „[t]aké v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým byl uložen správní trest za přestupek (jiný správní delikt), soud přezkoumává rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, uplatněných ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 stejného zákona). Soud nepřiblíží k žalobcem neuplatněným důvodům nezákonnosti napadeného rozhodnutí, včetně nenaplnění materiálního znaku přestupku (deliktu).“ Rozšířený senát dále v bodě 38 cit. usnesení uvedl, že z koncentrační a dispoziční zásady existují výjimky vyplývající z judikatury, a to (i) v případě, že správní orgán použil ustanovení právního předpisu, které nebylo na danou věc vůbec aplikovatelné, ovšem za podmínky, že žalobce uplatnil včasné žalobní námítky týkající se zákonnosti napadeného rozhodnutí, jejichž vypořádáním by musel soud akceptovat aplikovatelnost takové právní úpravy na projednávaný případ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007 - 87, č. 1926/2009 Sb. NSS), nebo (ii) v případě, že po vydání napadeného rozhodnutí došlo ke změně právní úpravy, v důsledku níž by postižené jednání již nebylo trestné, či již byla zmírněna sankce za něj stanovená (usnesení ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, č. 3528/2017 Sb. NSS) a konečně (iii) v případě prekluze odpovědnosti za delikt (přestupek) jako důvodu pro zrušení rozhodnutí správního orgánu (nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2009, sp. zn. II. ÚS 1416/07, a ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 1169/07). Z uvedeného lze usoudit, že v posuzované věci nelze uplatnit žádnou z výjimek prolamujících zásadu dispoziční, a tedy že závěr druhého senátu, že k stěžovatelem dodatečně uplatněné vadě napadeného rozhodnutí byl městský soud povinen přihlídnout z moci úřední, tedy ve světle následného rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci *OHK Ústí nad Labem* neobstojí.

[17] Jedinou z výjimek z koncentrační zásady uvedených rozšířeným senátem v usnesení *OHK Ústí nad Labem*, o jejíž aplikaci v posuzované věci lze uvažovat, je pak změna judikatury, která by otevřela žalobci novou cestu k ochraně jeho práv (usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS, věc „*AQUA SERVIS*“, resp. cit. usnesení *OHK Ústí nad Labem*, bod 29). Druhý senát v rozsudku č. j. 2 As 234/2018 - 36 dospěl k názoru, že právě o takový případ se jedná i v případě názoru vysloveného NSS v cit. rozsudku č. j. 10 As 15/2018 - 36, což čtvrtý senát v nyní rozhodované věci akceptuje. Z judikatury NSS tedy vyplývá, že nepředvídatelný judikatorní obrat lze v určitých situacích považovat za okolnost prolamující koncentrační lhůtu stanovenou v § 71 odst. 2 větě druhé s. ř. s., podle nějž nové žalobní body je možno uplatnit jen ve lhůtě pro podání žaloby.

[18] Přesto v takových případech není možné účinně uplatnit námítky založené na judikatorním obratu bez jakéhokoli omezení. V rozsudku NSS z 12. 5. 2021, č. j. 4 As 128/2017 - 60, se uvádí: „[A]rgumentaci opírající se o rozsudek *Berlington Hungary* (vydaný dne 11. 6. 2015) ale nepochybně mohla uplatnit teprve po jeho vydání. Přesto ji uplatnila až dne 26. 4. 2017, tj. takřka dva roky poté. I když je z právě uvedeného zřejmé, že zmíněný rozsudek *Berlington Hungary* byl vydán po lhůtě k uplatnění žalobních bodů a stěžovatelka jím podpůrně nemohla argumentovat ve lhůtě podle § 71 odst. 2 s. ř. s., nelze přehlédnout, že na tento rozsudek neodkázala ani v časové souvislosti s jeho vydáním. Podle Nejvyššího správního soudu tato takřka dvouletá prodleva mezi vydáním rozsudku

pokračování

Berlington Hungary a uplatnění argumentace s odkazem na něj ve spojení s čl. 56 SFEU neodůvodňuje použití zmíněné výjimky ze zásady žalobní koncentrace v nyníjší věci.“ (zvýraznění doplněno). V rozsudku NSS z 20. 2. 2018, č. j. 9 Afs 226/2017 - 23, se dále uvádí, že „anonymizovaná verze rozsudku sp. zn. 5 Afs 45/2011 byla široké veřejnosti zpřístupněna dne 10. 5. 2012 (...). Žalobce námitku týkající se zdanění nerealizovaných kurzových zisků vycházející z rozsudku sp. zn. 5 Afs 45/2011 uplatnil až 7. 10. 2013. Od zveřejnění tohoto rozsudku (10. 5. 2012) do uplatnění žalobní námitky (7. 10. 2013) uplynul 1 rok a téměř 5 měsíců. Jde o natolik dlouhou dobu, že krajský soud nemusel kromě poukazu na délku této doby blíže odůvodňovat, že jde o pozdě uplatněnou námitku, byť vychází z vývoje judikatury, který žalobce v době podání žaloby (19. 10. 2011) nemohl předvídat. Lhůta pro podání žaloby činí 2 měsíce od doručení napadeného rozhodnutí (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Mezi zveřejněním odůvodnění rozsudku sp. zn. 5 Afs 45/2011 a uplatněním žalobní námitky vycházející z tohoto rozsudku uplynula doba více než 8krát delší než je délka lhůty pro podání žaloby. Jde zcela zjevně o natolik dlouhou prodlevu, že námitka je opožděná. Krajský soud rovněž nebyl povinen uvádět, jakou nejděší prodlevu by považoval ještě za akceptovatelnou. Úkolem krajského soudu totiž bylo hodnotit konkrétní nastalou procesní situaci, nikoli provádět hypotetické úvahy.“

[19] Z uvedených judikátů lze dovodit, že i v případě tzv. judikatorního obratu je třeba novou námitku z nové judikatury vycházející uplatnit v časové souvislosti s touto novou judikaturou. Nejvyšší správní soud má za to, že nelze považovat za přepjatě formalistický výklad uplatněný městským soudem v napadeném rozsudku, že od zveřejnění judikátu, z nějž je tzv. judikatorní obrat dovozován, plynula stěžovateli znovu dvouměsíční lhůta pro uplatnění takového nového žalobního bodu. Takovýto výklad nelze považovat za nepřiměřeně restriktivní zejména v nyní projednávaném případě (aniž by předjímal posouzení otázky včasnosti dodatečného uplatnění žalobního bodu v jiných případech), kdy je zřejmé, že stěžovatel se v běhu takového nové dvouměsíční lhůty s rozsudkem č. j. 10 As 15/2018 - 36 prokazatelně seznámil, neboť v doplnění žaloby z 14. 9. 2018 uvedl, že se s uvedeným rozsudkem seznámil a dne 16. 7. 2018 podal u žalovaného podnět k zrušení napadeného rozhodnutí v přezkumném řízení, v němž uplatnil argumentaci vycházející z rozsudku č. j. 10 As 15/2018 - 36. I poté však stěžovatel zůstal dva měsíce nečinný a u městského soudu tuto argumentaci uplatnil až uvedeným podáním ze dne 14. 9. 2018, aniž by bylo patrné, že by mu v uplatnění těchto důvodů něco bránilo. Stěžovatel byl navíc v řízení před městským soudem zastoupen advokátem, který se specializuje zejména na agendu dopravních přestupků (a jiných správních deliktů). Za takových okolností nelze dovodit, že by výklad městského soudu, že stěžovatel mohl tento žalobní bod dodatečně účinně uplatnit ve lhůtě dvou měsíců od zveřejnění rozsudku č. j. 10 As 15/2018 - 36, tj. od 13. 6. 2018 do 13. 8. 2018, porušoval právo stěžovatele na spravedlivý proces. Naopak vzhledem k okolnostem dané věci považuje Nejvyšší správní soud takový závěr za přiměřený.

[20] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že městský soud správně nepřihlédl k nové námitce, kterou stěžovatel opožděně uplatnil v doplnění žaloby dne 14. 9. 2018.

[21] K otázce zveřejňování osobních údajů zástupce stěžovatele a stěžovatele samotného na síti internet Nejvyšší správní soud uvádí, že veřejnost soudního řízení je garantována čl. 96 Ústavy České republiky a součástí této zásady je také veřejné vyhlášení rozsudku, což ostatně potvrdil i Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 38/18. Proto platí, že jsou pravidelně při vyhlášení uvedeny na úřední desce (i elektronické) základní identifikační údaje jednotlivých účastníků včetně jejich zástupců, aby byl zachován požadavek na veřejnost soudního řízení. Je potřebné doplnit, že Ústavní soud ve výše uvedeném nálezu navíc konstatoval, že zájem na veřejném vyhlášení rozsudků převažuje nad zájmem na ochraně osobních údajů účastníků řízení (s výjimkou citlivých údajů), a proto nelze od zveřejňování základních identifikačních údajů ustoupit.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Z výše uvedeného je zřejmé, že kasační stížnost je nedůvodná. Nejvyšší správní soud ji proto podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný a žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly uplatnitelné náklady přesahující náklady jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2022

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu